

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING SIGTUNA KOMMUN

BILAGA TILL ÖVERSIKTSPLAN 2014

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakgrund	5
Beaktande av MKB	6
Buller	6
Klimatpåverkan	6
Klimatanpassning	8
Natur- och kulturmiljö	8
Vatten	9
Övriga frågor	9
Livsmiljö	9
Riskförhållanden	10
Särskild sammanställning	11

BAKGRUND

Detta dokument är en bilaga till Sigtuna kommuns Översiktsplan 2014. Dokumentet är en uppföljning av den miljökonsekvensbeskrivning, MKB som togs fram för samrådsversion av Sigtuna kommuns översiktsplan 2014 samt efterföljande utställningsversion av MKB. Syftet med MKB:n, daterad juni 2013, var att "integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas" (miljöbalken 6 kap 11 §, andra stycket). Det grundläggande syftet med miljöbedömningen är att "miljöanpassa" planens innehåll. Den bedömningen innebär att fem miljöaspekter särskilt pekas ut som utmaningar för Sigtuna kommun. Dessa är buller, klimatanpassning, klimatpåverkan, natur-och kulturmiljö och vattenkvalitet.

MKB:n innehåller även åtgärdsförslag med syfte att minska planens negativa miljöpåverkan. Åtgärdsförslagen är förslag på miljöanpassningar som bör övervägas inför utställning av planen alternativt utgör förslag för den efterföljande planeringen. Syftet med detta dokument är att bemöta MKB:ns konsekvensbedömningar och åtgärdsförslag och redovisa för hur dessa har beaktats i utställningsversionen. I granskningssamrådet kom inga synpunkter in gällande nya miljöaspekter på planen eller den redovisade miljökonsekvensbeskrivningen av Översiktsplan 2014 där fem miljöaspekter lyfts fram som särskilda utmaningar för kommunen. Efter att Översiktsplan 2014 är antagen kommer kommunen i en särskild sammanställning redogöra för hur de utpekade miljöaspekterna säkerställs och följs upp, se mer i avsnitt 3.

BEAKTANDE AV MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Efter samrådsversionen har översiktsplanens struktur omarbetats. Dokumentet och dess innehåll har förtydligats genom att texten kring mark- och vattenanvändningskartan väsentligt har utvecklats. Kommunens ambitioner för samtliga geografiska områden på mark- och vattenanvändningskartan inklusive inzoomade kartor redovisas samt de planeringsförutsättningar som gäller för respektive område. De riktlinjer som redovisades i samrådsversionen har placerats i direkt anslutning till karttexterna, minskat i antal och vissa av dem omformulerats med syfte att ytterligare utgöra vägledning för den framtida samhällsutvecklingen inom Sigtuna kommun.

I detta dokument behandlas MKB:s synpunkter. Där en kort redogörelse av de fem aspekternas utmaningar punktats inledningsvis innan kommunens bemötande av frågan redovisas. De texter som är inom citattecken är texter angivna i sin helhet. För redovisning av samtliga synpunkter som berör samrådsversionens miljöaspekter hänvisas till Samrådsredogörelse för Översiktsplan 2014 vilken redovisar samrådsunderlagets samtliga inkomna synpunkter.

BULLER

”Sigtuna är starkt påverkat av buller. Främsta källan är Arlanda flygplats men buller genereras också från vägar, järnvägar och försvarsmaktens övningsverksamhet i Kungsängen.”

- Buller från tung trafik, bussar och tåg förväntas öka inom kommunen.
- Planförslaget medför ett antal konflikter mellan influensområdena för buller och bebyggelseutveckling för bostäder.
- Ambitionerna kring planförslagets riktlinjer för buller är oklara.

Kommunens beaktande av frågan:

Vid förtätning av bebyggelse i tätort så ska bullerutbredningen i bostadsområden minska genom planering av täta kvarterstrukturer med innergård mot läsida och åtgärder vid bullerkällan.

Andelen invånare som upplever bullerstörningar ska minska genom framtagandet av en handlingsplan för hur bullerutbredningen i bostadsområden ska minska.

Riksintresset Arlanda flygplats med influensområde pekas i översiktsplanens utställningshandling ut som en viktig planeringsförutsättning i de områden som ligger i anslutning till influensområdet. Frågan hanteras i framtida detaljplanering. Kommunens ambitioner kring buller utöver rådande lagstiftning har förtydligats ytterligare i Översiktsplan 2014 genom innehåll och placering i dokumentet.

KLIMATPÅVERKAN

”Transportsektorn utgör den mest betydande källan till utsläpp, drygt 90 % av växthusgaser i kommunen. Att minska utsläppen till följd av biltrafik är en av kommunens största utmaningar.”

- Den förväntade ökningen av tung trafik bidrar till sämre luftkvalitet och kan medföra svårigheter i att följa miljö kvalitetsnormerna för kväveoxid och partiklar.
- Översiktsplanen saknar hantering av miljövänliga alternativ som bilpooler och tankningsmöjligheter av icke-fossila bränslen. Planen saknar också reservat för anläggningar för energiproduktion.
- Beteendeförändringar t ex resandemönster bör hanteras i översiktsplanen
- Klimat- och energipåverkan bör konsekvensbedömas och följas upp
- Miljökrav bör ställas vid upphandling/exploatering

Kommunens beaktande av frågan:

En viktig del för att begränsa ökningen och minska den tunga trafiken är att ställa om transporter av gods på väg till järnväg. Detta blir delvis möjligt genom byggande av kombiterminal och omlastningsstation i Rosersberg. När det gäller förväntad ökning av tung biltrafik så ska gällande MKN för luft alltid gälla i planeringen. Bedöms ett överskridande av MKN ska åtgärder för att minska trafiken vidtas. Idag finns inga områden med risk för överskridande av MKN för luft. Den E4 sträckning som kan riskera överskridande i framtiden har ingen bostadsbebyggelse kring sig.

För Sigtuna kommun är det viktigt både att möjliggöra för kommuninvånarna att åka kollektivt men också att arbeta med information och annan typ av beteendepåverkan. Kommunen bedriver idag klimat- och energirådgivning med bland annat syftet att få fler att välja kollektivt och ställa om bilen. Dessutom

är så kallad *mobility management*, beteendepåverkan, och information en viktig åtgärdsdel i gällande trafikstrategi- där det kallas *Strategi för hållbara resvanor*. I utställningsversionen och antagandehandlingen av *Översiktsplan 2014* beskrivs detta område mer utförligt.

I utställningsversionen och antagandehandlingen har Bristaområdet, med kraftvärmeverken och Bristatippen, pekats ut som ett lämpligt markreservat för energiproduktion. Väganslutning till området är bra och även mark finns.

Produktion av förnybar energi inom kommunens geografiska yta ska öka. Detta görs bland annat genom att kommunen aktivt medverkar till produktion av förnybar energi. Området kring Brista är lämpligt som plats för en framtida anläggning för biogasproduktion och/eller annan förnybar energiproduktion.

*Översiktsplanen utgår från ett klimat- och energiperspektiv där förtätning och utbyggd och mer tillgänglig kollektivtrafik är en förutsättning. Likaså är omställningen till förnybara energikällor samt en medveten effektivisering och minskande av energiförbrukning och användande av resurser viktiga planeringsaspekter. När det gäller synpunkten att klimat- och energipåverkan bör konsekvensbedömas så är det en fråga som kommunen har med i *Översiktsplan 2014* men bedömer att särskilda konsekvensbedömningar måste göras utifrån varje kommande planeringssituation.*

*Sigtuna kommuns ställer idag miljökrav vid upphandlingar och vid egna exploateringar. Denna fråga hanteras i andra interna styrdokument såsom miljöprogram och riktlinjer för upphandling. Kommunen bedömer att det inte är en översiktsplanefråga. I samband med arbetet med *Översiktsplan 2014* pågår arbete med att förtydliga vilka krav kommunen kan ställa vid exploateringar. Sigtuna kommun vill ställa relevanta krav där det är möjligt och även vägleda och ge råd när krav inte är möjligt att ställa. Arbetet ska utmynna i riktlinjer för hållbart byggande i Sigtuna kommun.*

KLIMATANPASSNING

”Som alla kommuner så har även Sigtuna kommun en utmaning i att planera för kommande klimatförändringar. Syftet är att mildra negativa förväntade effekter i ekologiska, sociala, samt ekonomiska system eller att utnyttja möjligheterna som uppstår till följd av klimatförändringarna”.

- Sigtuna bedöms inte ha några större problem med framtida översvämningssituation. Konflikt mellan framtida riskområden för översvämningar och bebyggelseutveckling är främst i Charlottenberg, Erikslund och vid Munkholmens förbindelse med fastlandet. I den senare finns risk för översvämning och kan med fördel lämnas obebyggd.

Kommunens beaktande av frågan:

Där risk för översvämning är en planeringsförutsättning för framtida utveckling av området har detta angivits för det området i översiktsplanens utställningshandling. Förutsättningarna för att undvika framtida översvämningar tydliggörs även i riktlinjer vilka anger att samhällsviktiga funktioner och bostadsbebyggelse ska lokaliseras över nivån för det högsta dimensionerade flödet. Det motsvarar 2,8 m över Mälarens nuvarande medelvattennivå (i höjdsystemet RH 2000).

NATUR- OCH KULTURMILJÖ

”Mark behöver tas i anspråk samtidigt som natur- och kulturvärden inte ska minska. Värden i jordbrukslandskapet riskerar att påverkas negativt av ändrade brukningsmetoder och avsaknad av betesdjur.

- Planeringen för utvidgning av tätorterna med nya bostads- och handelsområden gör att tillgången på större grönområden minskar.
- De flesta förtättnings- eller förändringsområden i plankartan förekommer helt eller delvis inom gränserna för t ex grönstrukturen, gröna kilar, svaga gröna samband och naturreservat.
- Bebyggelseutvecklingen som presenteras i planförslaget mellan Märsta och Sigtuna är diffus och innebär en ökad risk för fragmentering av landskapet med försämringar för det rörliga friluftslivet.
- De flesta föreslagna exploateringsområden ligger helt eller delvis inom gränsen för antingen riksintresse för kulturmiljövärden eller helhetsmiljö/närmiljö av lokalt intresse.
- Tätorternas identitet riskerar att minska om Märsta och Sigtuna byggs ihop genom förtätning längs med väg 263.
- Ambitioner kring djurhållning saknas.
- Innan exploatering och förtätning påbörjas bör:
 1. Uppdatering av kommunens kulturmiljöprogram göras, utifrån ett helhetsperspektiv på landskapet.
 2. Fördjupade analyser göras på sk utredningsområden
 3. Bevarandeplan för jordbruksmark tas fram
 4. Fördjupad analys av Rosersberg göras
 5. Fördjupad analys av förutsättningar för småskalig handel göras- placering?

Kommunens beaktande av frågan:

I områden där kommunen avser att pröva förutsättningarna för ny markanvändning, i huvudsak ny bebyggelse, pekas samtliga natur- och kulturvärden inklusive jordbruksmark ut som viktiga planeringsförutsättningar. Detta har gjorts för respektive område. Dessa intressen går i många fall mot varandra, dessa intressekonflikter ska alltid prövas och vägas mot varandra inom ramen för kommande detaljplanering. Beslut om förändrad markanvändning ska ta stöd i översiktsplanens utvecklingsstrategier. Översiktsplanens olika riktlinjer är vägledande vid beaktande av dessa allmänna intressen och ger stöd för hur konflikter kan motverkas och värden behållas.

I översiktsplanens utställningsversion och antagandehandling redovisas de fördjupade analyser som kommunen avser att göra eller ska överväga att göra inför framtida detaljplanering. Fördjupade analyser och framtagande av planeringsunderlag för utpekade utredningsområden, kulturmiljö och jordbruksmark samt Rosersberg inkluderas och beskrivs närmare under ”Fortsatt arbete” i Översiktsplan 2014.

VATTEN

”Kommunens sjöar och vattendrag är starkt påverkade av utsläpp på grund av ett starkt bebyggelsestryck i regionen, näringsläckage från jordbruk, urbana miljöer, enskilda avlopp och ett rationellt skogsbruk. Kvalitetskraven i gällande miljökvalitetsnormer (MKN) följs bara i vissa av kommunens ytvatten därför är åtgärder en viktig planeringsförutsättning framöver”

- Förtätning av befintliga tätorter innebär en möjlighet till förbättrad dagvattenhantering, förutsatt att plats reserveras för den lokala vattenhanteringen.
- Det saknas konkreta riktlinjer för övergödningsproblematiken.

Kommunens beaktande av frågan:

I utställningsversionen och antagandehandlingen av Översiktsplan 2014 har flera förtydliganden gjorts kring hur miljökvalitetsnormerna (MKN) för yt- och grundvatten ska uppnås i respektive vattenförekomst. Åtgärder för respektive delavrinningsområde redovisas med tillhörande karta. Förhållningssätt och riktlinjer tydliggör hur belastningen av näringsämnen, det vill säga övergödningsproblematiken, ska minska och MKN ska uppnås.

ÖVRIGA FRÅGOR

Livsmiljö

- Det finns en risk att nya industriområden upplevs som otrygga de tider på dygnet som de inte används.
- Exploateringsplanerna kring Rosersberg riskerar att minska Rosersbergs attraktion som plats för boende.

Kommunens beaktande av frågan:

I översiktsplanen redovisas kommunens ambitioner för framtida bebyggelseutveckling. Nya verksamhetsområden ska till exempel alltid ta hänsyn till omgivande miljöer, inklusive bostadsområden. Gestaltning och trygghet och tillgång till grönområden är en viktig förutsättning för all bebyggelse, befintlig som ny. Dessa frågor ska beaktas inom ramen för den fortsatta detaljplaneringen.

Det är stora förändringar som har skett och planeras ske i Rosersberg med omgivning, vilket MKB:n poängterar. En åtgärd för att höja attraktiviteten och komplettera det befintliga utbudet av bostäder är att utveckla fler bostäder väster om Ostkustbanan där Rosersberg får kontakt med slottets närvaro och Mälaren. Avsikten är också att utveckla verksamheter väster om nuvarande verksamhetsområde. Dessa förändringar måste ske i god samverkan med hänsyn till natur- och kulturvärden. Vad gäller oron för buller i Västra Rosersberg så finns dels alltid ett bakgrundsbuller från flyg, emellanåt från Kungsängens skjut- och övningsbanor och från Tallmilans skjutbana. Sigtuna kommun ser med viss oro på den inriktning som ges inom f.d Rådningsskolans område samt Tallmilan med planerade skjutbanor för en av SFV:s hyresgästs behov. Sigtuna kommun instämmer i viktigen av att det är angeläget att här med gemensamma krafter söka minimera bullernivåerna.

Risikförhållanden

- Transporterna av farligt gods förväntas öka inom kommunen samtidigt som antalet tillståndspliktiga verksamheter förväntas öka. Detta medför en ökad risk för olyckor med spill till vatten, mark och luft. Konsekvenserna av detta kan förvärras av att bostäder och verksamheter byggs längs med transportlederna.

Sigtuna kommuns kommentar:

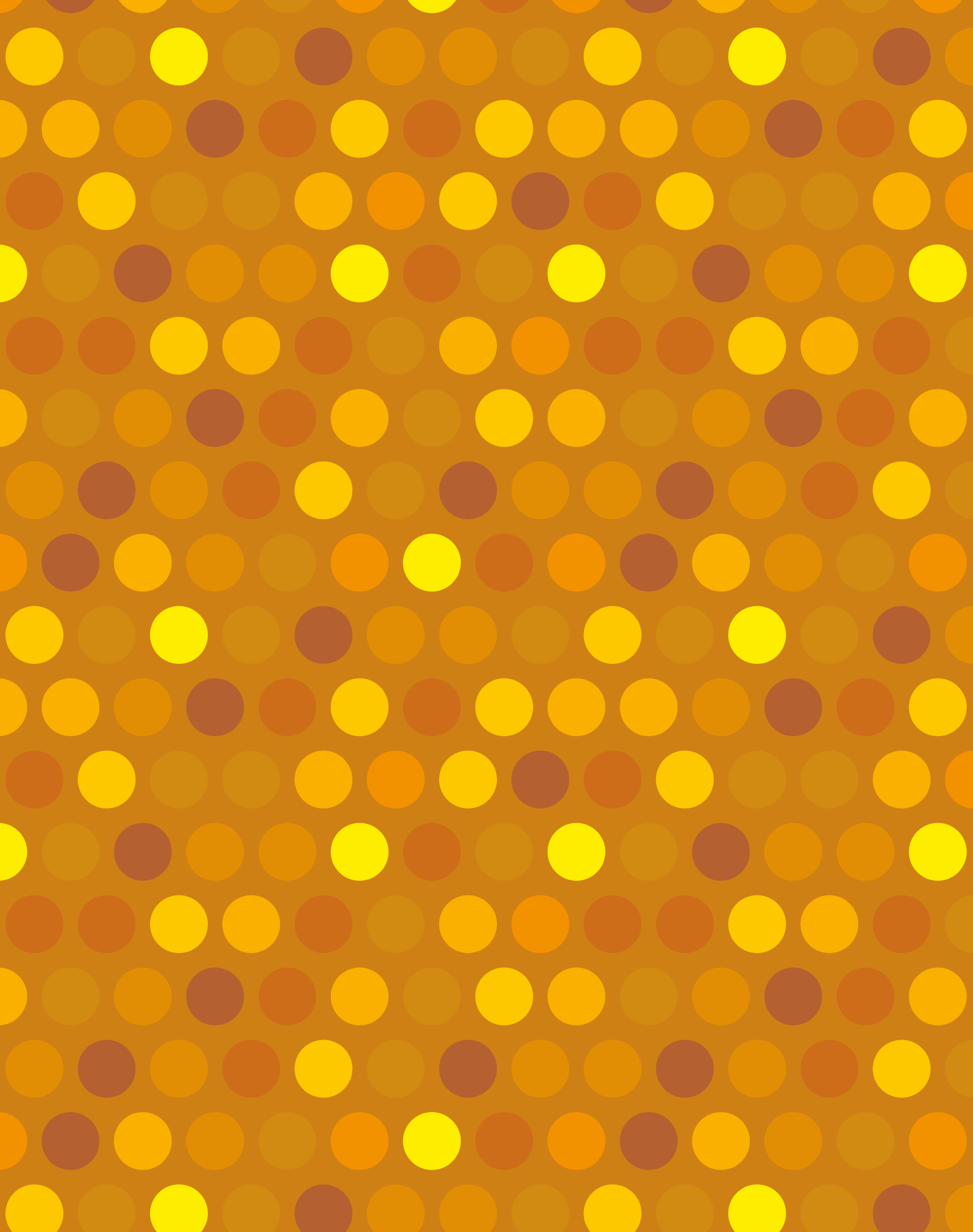
Vid lokaliseringsprövning ska risker mellan miljöfarliga verksamheter, bebyggelse och för samhället viktiga anläggningar kartläggas i ett tidigt skede. Riskfrågan utifrån transport av farligt gods pekas ut som en viktig planeringsförutsättning i berörda områden där förutsättningarna för ändrad markanvändning avses prövas.

Nedan följer en redogörelse för hur uppföljning och övervakning av de frågor som i miljökonsekvensbeskrivningen för översiktsplanens samrådsversion, pekas ut som betydande.

Särskild sammanställning

När Översiktsplan 2014 är antagen ska kommunen i en särskild sammanställning redovisa:

- hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
- hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats,
- skälen till att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden, och
- åtgärder för att förebygga, hindra eller motverka betydande negativ miljöpåverkan som i miljökonsekvensbeskrivningen för översiktsplanen pekas ut som betydande.
- de åtgärder som ska vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför av de fem utpekade miljöaspekterna.

Sigtuna
kommun

Södergatan 20, 195 85 Märsta
www.sigtuna.se